

[Niels Eriksen.]

anerkende det berettigede i, at statens medvirken til disse sammenlægninger er betinget af, at der ikke kan skaffes de pågældende brug tillægsjord fra større landbrugsejendomme. Det må dog være rimeligt at udnytte alle muligheder for en frivillig ordning, før man skrider til tvangsindgreb. Efter det ærede medlem hr. Carl Petersens udtalelser om, at de, der har disse ejendomme, mange gange frister en trist tilværelse, har jeg håb om, at vi i det kommende udvalgsarbejde måske kan finde frem til sådanne bestemmelser, der ikke så stærkt hindrer en rigtig løsning, som jeg synes lovforslaget gør.

Vi ser i denne tid, hvorledes de økonomiske vilkår, som landbruget er underkastet, griber ind i dets struktur på afgørende måde. F. eks. diskuteres nu ved næsten alle landbomøder meget indgående spørgsmålet om oprettelse af fællesstalde. Den tendens til stordrift på husdyrbrugets område, som her gør sig gældende, går mod alle hidtil vante forestillinger om, at netop på husdyrbrugets område er det den lille bedriftsenhed, som har sin særlige styrke i kraft af den større påpasselighed og omhu, som anvendes ved husdyrenes pasning. Det kan ikke nytte, at vi sidder alle disse ting overhørig. Vor opgave er at søge de jordpolitiske spørgsmål løst på en sådan måde, at de kommer til at passe ind i den økonomiske udvikling, som er i gang, og der er for mig en betydelig tvivl om, hvorvidt en udstykning efter de nugældende retningslinjer er i overensstemmelse med dette princip.

Det må i sandhedens interesse erkendes, at der inden for kommissionen er gjort et meget omfattende arbejde for at finde frem til en løsning af de spørgsmål, der knytter sig til långivningen, til lånenes sikring og afvikling, og det må erkendes, at de forslag, som man herved er nået frem til, indebærer betydelige fordele i forhold til den nugældende ordning. Det må være en betydelig forenkling, at lånene nu sammenfattes under ét og afdrages over 60 år fremfor over 130-140 år, som det hidtil har været. Disse bestræbelser for at forenkle långivningen er ganske udmærkede, men jeg havde for mit vedkommende set hen til, at der i kommissionen var blevet udført et

lige så omfattende arbejde på at klare de mere principielle spørgsmål i forbindelse med denne lovgivning.

Mit parti påskønner, at den højtærede landbrugsminister har efterkommet vort ønske om at nedsætte en landbrugskommission, hvis opgave i kommissoriet er fastsat til en undersøgelse af, hvorledes den igangværende produktions tekniske og økonomiske udvikling påvirker landbrugsøkonomien under forskellige forhold, såsom bonitet, beliggenhed, ejendomsstørrelse, driftsform og besiddelsesform, og derefter fremkomme med forslag til sådanne foranstaltninger, som kommissionen skønner det hensigtsmæssigt at få gennemført. Jeg er tilfreds med kommissoriets udformning, og vi håber, kommissionen vil arbejde hurtigt. Inden for min gruppe vil vi afvente kommissionsbetænkningen, inden vi tager endelig stilling til den fremtidige jordlovgivning. Vi tror, det er rigtigt indtil da at gå lidt sagte frem med udstykningen, hvis der da ikke er tale om nyindvundne arealer, hvor man må sørge for at give brugene en passende størrelse.

Jeg vil gerne resumere derhen, at vi erkender, at der rent teknisk er sket betydelige forbedringer i det fremsatte forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug i forhold til den gældende lov, og vi vil i det kommende udvalg se nærmere på enkelthederne og i øvrigt medvirke til en velvillig behandling af lovforslagene.

H. C. Toft: Ved de sidste års behandlinger af forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug, i hvert fald siden valget 1957, har jeg på mit partis vegne vendt mig mod denne udlånsvirksomhed fra staten. Vi har kritiseret den utrolig lange afdrags-tid. Vi har kritiseret, at staten på denne måde gav store midler bort til ganske enkelte borgere, der etablerede sig ved landbruget, medens et stort tal af andre unge borgere, op mod 6 000, måtte etablere sig ved landbrugerhvervet uden statsgaver; tværtimod måtte disse unge borgere gennem skatterne være med til at fremskaffe midlerne til dette tilskud for at give godt 150 unge økonomiske begunstigelser til erhvervelse af ejendomme, som efter vor opfattelse i vore dage slet ikke er ideelle, men derimod oftest for små og urationelle.